

Fatih Projesi: Uçun Kuşlar Uçun?

Elo. Müh. Hasan Şahin
hasan.sahin@emo.org.tr

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen; “Her öğrenciye bilgisayar tablet” sloganıyla dile getirilen ve (FATİH) Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi’nin bir parçası olduğu belirtilen tablet bilgisayarlı eğitim projesi eğitim alanında pilot uygulama olarak başlamıştır. Projenin yürütmesinden sorumlu Milli Eğitim Bakanlığınca “Donanım ve Yazılım Altyapısının Sağlanması” konusunda hazırlanan Teknik Şartname Projenin destekçisi Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına iletilmiş durumdadır ve süreç devam etmektedir. Projenin amaç ve gerekçe temasında “e-Dönüşüm Türkiye kapsamında üretilen ve Ülkemizin bilgi toplumu olma sürecindeki eylemleri tanımlayan Bilgi Toplumu Stratejisi Belgesi, Kalkınma Planları, Bakanlığımız Stratejik Planı ve BT Politika Raporunda yer alan hedefler doğrultusunda 2014 yılı sonuna kadar dersliklere BT araçları sağlanarak, BT destekli öğretimin gerçekleştirilmesi amaçlanarak Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan (2006–2010) Bilgi Toplumu Stratejisi’nde Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Sistemimizde kullanımıyla ilgili olarak Bilgi ve iletişim teknolojileri eğitim sürecinin temel araçlarından biri olacak ve öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanımı sağlanacağı hedefi yer almaktadır.” denilmektedir.

Milli Eğitim bakanlığı tarafından yürütülen bu projenin 3 yılda tamamlanması planlanmıştır. 1. Yıl ortaöğretim okulları, 2. Yıl ilköğretim ikinci kademe, 3. Yıl ise ilköğretim birinci kademe ve okul öncesi kurumlarının BT donanım ve yazılım altyapısı, e-çerik ihtiyacı, öğretmen kılavuz kitaplarının güncellenmesi, öğretmenler için hizmet içi eğitimler ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir BT ve internet kullanımı ihtiyaçlarının tamamlan-

ması hedeflenmektedir. Bu projenin pilot uygulamasına 2010-2011 eğitim öğretim yılının ilk gününden itibaren Sincan İl Genel Meclisi ilköğretim okulunda başlanılmıştır. Projenin 2014 yılında bitirilmesi amaçlanmaktadır.

Bugün dünyanın hiçbir ülkesinde tüm K12 (ilköğretim ve lise) öğrencilerini kapsayan tabletli eğitim bulunmamakta ve söylenilen aksine Portekiz, İngiltere, Kore gibi birkaç ülkede sadece pilot çalışmalar bulunmaktadır. Teknoloji ve internet altyapısı çok kuvvetli olan ülkelerden Kore’de bile ilk aşamada 2012 yılında sadece 489 okulda tablet PC’li eğitim geçilmiştir. Kore’de ki bu çalışmanın 2015 yılına kadar hedeflenen kısmında ise tüm müfredatın öncelikle e-kitap (animasyon, video ve benzeri görseller içeren interaktif dijital içerik) formatına dönüştürülebilmesi planlandığı söylenmektedir.

Fatih Projesi ile donanım için gerekli 15 milyon tablet bilgisayarın nerede üretileceği, kimden temin edileceği bir çıkar lobisine dönüş durumdadır. Bu kapsamda; Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (Invest) 16.01.2012 gün ve B.02.2.YDT.0–01.22/53 sayılı yazılarında; Son yıllardaki hızlı ve sürdürülebilir bir ekonomik büyüme yaşanmışlığı, önümüzdeki on yıl içinde dünyanın ilk 10 ülkesi arasına gireceği öngörüsü” ile yerli üreticileri destekler bir söylemle FATİH projesine tedarikçi ve yüklenici olarak destek istenmişti. Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (Invest) tarafından hazırlanan davet mektubunda 2011–2014 yılları arasında tüm öğrenci ve

öğretmenlerin “tablet bilgisayar” ile eğitime “etkileşimli panel tahta” ile uyumlu bir şekilde olacak şekilde öğretim hayatımıza gireceğini, sadece şirket düzeyinde veya oluşturulacak konsorsiyum aracılığıyla yerli katkıyı sağlamak üzere büyük atılım beklentisi içine girilmiştir. Siyasal iktidar ülke dışından destek aranırken, ülke içinde ise girişimcilik kimliği altında “Türk malı olsun bak biz yaptık” diye montaj tableti yutturmaya çalışanlar, telekomcular, 3N’ciler, iPad’ciler, teşvik alabilme umudu ile bir anda ağız değiştiren otomotiv sektörü gibi unsurlar çıkar ve teşvik meraklıları projenin götürüsünden çok kendi çıkarlarını hep ön planda tutmuş, projenin çocuklarımıza getireceği ciddi bir tehlikenin altını çizme cesaretini göstermedikleri görülmüştür. Bu projede kullanılacak olan 2014 yılında bitirilmesi hedeflenen ve 2011 yılı başında 17 ilde 50 okulda pilot uygulamasına başlatılan FATİH Projesinde 40–50 kişi veya daha fazla olan sınıflarda 3N veya Kablosuz İnternet (WLAN) ile internet erişim teknolojisinde; Bir erişim noktası maksimum kapasiteyle 100mW, işaret sinyali gönderirken ortalama 0,5mW güç iletime sahiptir. Bu teknoloji çok hassas ve düşük sinyalde olması durumunda yüksek hacimli bir veri aktarılırken ortalama güç 70mW’a kadar yükselebilmektedir. Maksimum aktarım gücü kullanılırken bile 20 cm uzaklıktaki elektrik alanı 6 V/m’den az iken bir metrelik bir mesafede bu değer 1,5 V/m’ye düşmektedir. Ancak WLAN cihazları incelendiğinde 100 mW maksimum transfer gücüne sahip bir cihazda 0.1 – 0.25 W/kg SAR değerine sahip

olduğu tespit edilmiştir. Bu durum 3G ile karşılaştırıldığında 6-7 misli daha azdır. Ancak yine de 40-50 kişilik sınıflarda tüm öğrencilerin WLAN kullanılması durumunda ICNIRP'ye göre özgül soğrulma oranı (SAR) değeri limitleri aşacağı ortadadır. Projenin; insan sağlığına elektromanyetik etkinin oluşturacağı tehlike/riski hiç kimsenin göze alabileceği bir durum değildir.

Konuya Sosyo-ekonomik yönden bakıldığında bazı sorulara bulunmaktadır;

•Bu proje ile çocuklarımızın el becerisi ve hayal güçlerinin nasıl etkileyeceği araştırılmış mıdır?

•Milli Eğitim Bakanlığınca yapılan veya yapılmakta olan "Akıllı Sınıf İşlevsellik Geliştirme Anketi" sonuçları açıklanacak mıdır?

•Anket sonuçları kamuoyuyla paylaşılmadan ve değerlendirilmeden eğitime pilot uygulama dahi olsa başlamanın sakıncaları değerlendirilmiş midir?

•Sanal âlemde hapseden ve bu olumsuzlukla sorun yaşayan ailelerin sorunlarının artması olasılığı araştırılmış mıdır?

•Bu gün tüm okullarda toplanılan Katkı bedellerine ilave olarak tablet katkı bedeli de alınacak mıdır?

Tüm bu cevapsız sorular ortada iken Okullarımızda altyapıdaki noksanlıkların giderilmesi konusunda adım dahi atmazken, bakımsızlıktan harabeye dönen okullarımıza altyapısız tablet PC projesinin uygulanması ise zamansız bir çalışma olarak değerlendirilmelidir.

Eğitimin başladığı bu günlerde 620.000 derslik için 570.000 adet LCD Etkileşimli tahta, mevcut 11.136.752 öğrenci ve daha sonraki katılımlar için 15.000.000 adet Tablet PC, her yıl eğitim ordusuna katılacak yaklaşık 1,3 milyon öğrenci sayısı, 2014 yılına kadar açılması hedeflenen 15.000 yeni derslik hedefi fırsatçıların iştahını kabartması kadar doğal ne olabilir. Projenin bütçe büyüklüklerine bakıldığında ve kapsamı incelendiğinde ürktücü bir o kadarda dikkate değer noktalar göze çarpmaktadır. 13-15 milyar dolarlık

bir bütçeye sahip bu projenin yürütülmesinde Kamu İhale Kanununun dışına çıkılması soru işaretlerini de beraberinde getirmektedir. Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesi ile Fırsat Düşüklerine gün doğduğunun işareti ise projenin Kamu İhale Kanunu (KİK) kapsamına çıkılmasıyla belli olmuştur.

Projenin başlangıcında hedeflenen 13-15 milyar dolarlık proje maliyeti aslında irdelendiğinde inanılmaz tutarlara/bedellere erişecektir. Altyapı çalışmalarında kullanılan cihaz ve hizmetlerin belli periyotlarda teknolojik gelişmelere cevap veremeyeceğinde yenilenmesi, yazılımların güncellenmesi, internet erişiminde kota ve sınırlardaki ticari gerekçelerle yapılacak değişiklikler gibi hususlar göz önüne alındığında aslında önümüzdeki 5 yıllık bir süreçte ülke ekonomisinin bugünkü yükünün üzerine yaklaşık 65 milyar dolarlık bir yük daha getirilmektedir. Bu ekonomik yük ülke iç dinamiklerince sağlanması durumunda sorun olmayacaktır. Ancak iktidarın özelleştirme politikalarından da görüleceği üzere kamu adına tüm değerler yok pahasına yabancı yatırımcıya peşkeş çekilmiş ve ülke kaynakları yabancı yatırımcı denilen kaynak hortumcularına yönlendirilmiştir. Ülke ekonomisinin sırtına vurulan 65 milyar dolarlık yük her platformda yerli üretici (yerli montajcı) önceliği hedeflense de, asıl pasta payı yine kamu dışına kayması kaçınılmazdır.

Bu nedenle EMO olarak daha önceki ve her düzlemde bu konulara parmak basmışken bu gün karşımızda haklılığımızı bir kez daha kanıtlayan aşağıdaki konu başlıkları karşımıza çıkmıştır;

• Yüksek maliyetli tamir ve tadilat nedeniyle Genel Müdüre kadar uzanan büyük usulsüzlük iddası ortadadır.

• Ortada hiçbir hukuksal gerekçe yokken ödenen 955 bin liralık Avukat ücretleri ortadadır.

• Tanıtım amaçlı ödenen 33,5 milyon liralık harcama yapılmıştır.

• Projenin sağlıklı ve konforlu yürütülmesi için, akıllı binalar ve mev-

cut binalarda tadilatlar yapılmıştır.

• 4.000- 6.000 liralık Yüksek Ücretli personeller göreve başlatıldı,

• Tüm bu harcamalar sadece 216 okulda yarı düzeyde hayata geçirilmeye çalışılmıştır.

• 21.689 okulun internet altyapısının yenilenmesi hedeflenmişken, sadece 154 okulun internet alt yapısı yenilenebilmiştir.

• 21.689 okulda akıllı tahta uygulamasına geçilmesi hedeflenmişken 3.657 okulda akıllı tahta uygulamasına geçilebilmiştir.

• 21.689 okulda sunucu ve bilgisayar yenilenmesi hedeflenmişken, 216 okulda yenileme çalışması yapılabilmştir.

• 295 bin akıllı sınıf oluşturulması hedeflenmişken, sadece 84.921 akıllı sınıf oluşturulabilmiştir.

• Ulaşılan tek hedef 110 Uzaktan eğitim Merkezine ulaşılması olmuştur.

• Bu rakamlardan da görüleceği gibi hedefin ancak 5'de 1'i rakamına ulaşılabilmiştir.

Kamudan yana ve Kamuyu doğru bilgilendirmek için bu projenin daha geniş alanda tartışılması gerektiği, fizibilitesi sağlıklı yapılmadan ve yarıdan mal kaçırır gibi hazırlanan İyileştirme Harekatı adı altında yapılan bu projenin kamu malının talan edilmesine neden olduğu açıkça görülmüştür. Kamuya mal edilecek Projelerin sağlıklı yürütülmesi için Meslek Odaları, Sendikalar ve Sivil Toplum Kuruluşlardan görüş istenmesi, yapılacak ve atılacak her adımda kamuoyuna açık, net ve şeffaf bilgi verilmesi gerekmektedir. Aksi durumda ülkemizin her zaman olduğu gibi yeni bir teknoloji çöplüğü ile karşı karşıya kalacağı kesindir. Teknolojinin getirdiği kolaylıklardan faydalanırken dünyadaki birçok ülkede gösterilen duyarlılığın ülkemizde de gösterilmesini, kamu kaynaklarının "Uçun Kuşlar Uçun" der gibi yok edilmemesini ümit ederiz.

KAYNAKÇA

<http://www.haber.com>

<http://www.radikal.com>

<http://www.ekofinans.com>